

OKRESNÍ SOUD V ČESKÉ LÍPĚ

Děčínská 390, 470 52 Česká Lípa

tel.: 487072111, fax: 487523223, e-mail: podatelna@osoud.cli.justice.cz, IDDS: 9ddabq5

NAŠE ZNAČKA: 30 Si 94/2023
VAŠE ZNAČKA:
VYŘIZUJE: Bc. Zuzana Koppanová
DNE: 17. května 2023

ŽADATEL: [REDACTED]

Vážený [REDACTED]

k Vaší žádosti doručené Okresnímu soudu v České Lípě dne 12. 05. 2023, Vám v příloze zasílám v anonymizované podobě rozhodnutí Okresního soudu v České Lípě sp. zn. 33 T 66/2018 (rozhodnutí OS i KS).

příloha: 2x

S pozdravem

Mgr. Zuzana Bohatá Koldovská v. r.
místopředsedkyně soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Zuzana Koppanová.

opomenutí nezjištěného zaměstnance, který nezajistil náležitou péči a údržbu, nebylo zjištěno a napraveno ani žádnou z osob ve vedoucím postavení, uvedených v § 8 odstavec 1 písmeno a) až c) zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, které v rámci činnosti organizace při kontrole nad činností zaměstnanců zejména nezajistily kontrolu uvedení závěrů znaleckých posudků svými podřízenými do praxe, což po nich lze rovněž spravedlivě požadovat, a nečinily tak nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení následků, čímž bylo zapříčiněno to, že dne 2. 3. 2017 v době kolem 12:20 hodin došlo v obci [redacted] okres Česká Lípa, v km 56,925 silnice I. třídy č. 9, z důvodu havarijního zdravotního stavu, ke zlomení a pádu listnatého stromu topol kanadský (*Populus x canadensis*) číslo 9827 (číslo štítku 2524), nacházejícího se na pozemku p.č. [redacted] v obci [redacted] katastrální území [redacted] [redacted] ve vlastnictví České republiky s právem hospodařit Ředitelství silnic a dálnic ČR, z levé strany na nákladní motorové vozidlo tovární značky [redacted] [redacted] RZ [redacted] které řídil [redacted] [redacted] narozený [redacted] [redacted] po silnici I. třídy č. 9 ve směru od obce [redacted] na obec [redacted] v důsledku čehož [redacted] [redacted] přejel s vozidlem do protisměru, kde se bočně střetl s protijedoucím nákladním motorovým vozidlem tovární značky [redacted] [redacted] RZ [redacted] řízeným [redacted] [redacted] narozeným [redacted] [redacted] a dále s vozidlem sjel do levého silničního příkopu, kde narazil do dalších topolů, následkem čehož [redacted] [redacted] utrpěl otevřené drtivé poranění hlavy s rozmožděním a výhřezem mozku a mozečku, zlomeninu těla a oblouku 7. krčního obratle s předozadním posunem úlomku, mnohočetné zlomeniny všech žeber oboustranně v několika liniích a s úlomky žeber pronikajícími do obou hrudních dutin, zlomeninu hrudní kosti, roztržení skloubení mezi levou klíční kostí a nadpažkem, zlomeninu nadpažku levé lopatky, zlomeninu žeberních výběžků 1-5 bederního obratle oboustranně, otevřenou tříštivou zlomeninu okovce pravé loketní kosti, vícečetné trhliny a pohmoždění obou plic, odtržení levé plice od stopky, trhlínu osrdečníku, vícečetné trhliny síní a komor srdce oboustranně, povrchovou trhlínu pravé věnčité tepny, trhlínu hrudní srdečnice ve vzestupné části i v oblouku, zakrvácení obou hrudních dutin a lehké zakrvácení břišní dutiny, dvojitou trhlínu levé krční tepny, trhlínu bránice vpravo, rozmoždění sleziny s odhmožděním od stopky, trhlínu žaludku, pohmoždění těla slinivky břišní, vícečetné povrchové trhliny a centrální trhlínu jater, přehmoždění kořene jazyka, trhlínu hrotu jazyka, mnohočetné povrchové tržné ranky v obličeji a v obou horních končetinách, mnohočetné oděrky a podkožní krevní výrony celého těla, vícečetné tržné zhmžděné i řezné rány trupu a horních končetin a krku, kterým na místě nehody podlehl, kdy bezprostřední příčinou jeho smrti byla mnohočetná drtivá poranění kostry a orgánů neslučitelná se životem,

tedy

jednáním osoby uvedené v § 8 odstavec 1 písmeno b), písmeno d), odstavec 2 písmeno b) zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, jinému z nedbalosti způsobila smrt,

čímž spáchala

přechin **usmrcení z nedbalosti** podle § 143 odstavec 1 trestního zákoníku za užití § 7 zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů,

vegetaci, naopak je to celý komplex péče o silniční síť. Její hlavní činnost spočívá ve výstavbě a rozvoji infrastruktury, od čehož se odvíjí výkon činnosti s různou prioritou a důležitostí. Svoje povinnosti zajišťuje prostřednictvím dodavatelů služeb na základě smluv o veřejných zakázkách. Za podstatné považuje uzavření smlouvy se společností [REDAKCE] na pasportizaci zeleně. Na jimi nahraných datech pak bylo možno filtrovat stromy a vytvořit žádosti o kácení. Jsou tam také souřadnice GPS, přičemž společnost [REDAKCE] poskytla v přípravném řízení odlišné vyjádření. Strom se jevil jako umístěný na pozemku, který nespadá do správy ŘSD, ani se nejedná o pozemek silniční pomocný. Proto ŘSD nevyvíjelo žádnou zásadní kontrolní činnost k tomuto stromu. Péči o silniční vegetaci provádí obžalovaná pravidelně na základě rámcové smlouvy, v letech 2013 – 2017 bylo pokáceno 4 143 stromů a obžalovaná je přesvědčena, že se péči o silniční vegetaci věnuje dostatečně. Pokud by pokácení jednoho stromu trvalo 1 hodinu, vychází jim 8 stromů denně, což při vynásobení doporučených stromů vychází na 182 pracovních dnů. S tím je spojeno pokácení a potřebná administrativa, tedy podání žádostí a zejména projednání ve správním řízení. Poté vypočítal, jak dlouho by trvalo vyřízení těchto žádostí na pracovní dny a práci referentů. V rámci obžalované jsou zavedeny podrobné normativní akty a s nimi spojené pravidelné auditní kontroly, které mají předcházet vzniku nežádoucích jevů a trestné činnosti.

3. Poškozená [REDAKCE] uvedla, že manželství trvalo [REDAKCE] let a bylo bezvadné. Bydleli v rodinném domku, který měsíc před jeho smrtí doplatili. V době trvání manželství neměli žádné exekuce ani dluhy. V té době pracovala v [REDAKCE] jako [REDAKCE] s příjmem 15 000 Kč měsíčně, manžel byl [REDAKCE] a jeho měsíční výdělek byl kolem 20 000 Kč. Po nehodě nepracovala, psychicky se zhroutila, pak si musela najít novou práci. Nyní pracuje jako [REDAKCE] pro [REDAKCE] kde má měsíční příjem 15 000 Kč. V pracovní neschopnosti nebyla, léčila se ambulantně u [REDAKCE] a [REDAKCE]. V současné době musí dům obstarávat sama, což se odráží na jejím zdravotním stavu. Před nehodou byla zdravotně v pořádku. Před 20 lety se zhroutila po smrti [REDAKCE] také krátce docházela k [REDAKCE]. Manžel byl zdravý člověk. Měli tehdy úspory asi ve výši 200 – 300 000 Kč, nyní je na vše finančně sama. Od té doby ji ŘSD nekontaktovalo, nikdo se jí neomluvil, dodnes neví, kdo je viník a nemůže se smířit s tím, že si ten člověk ani neuvědomuje, co jí způsobil. Má strach, co ještě bude a nechce kvůli tomu prodávat dům, který s manželem těžce spláceli. Změnil se jí život, nemá odpočinek, pracuje u domu, chybí jí mužská ruka. Manžel byl [REDAKCE] pomáhal ostatním lidem, hodinu před nehodou byl na [REDAKCE]. Nikomu by to nepřála zažít. Polovina domu patří dceři, ta se jí snaží částí peněz přispívat. Měli s manželem harmonický vztah, byli si ve všem nápomocní, byli spolu od [REDAKCE] let.
4. [REDAKCE] uvedl, že v letech 2013 – 2017 byl na pozici [REDAKCE] správy Libereckého kraje. Údržba spadala do kompetence [REDAKCE] oddělení. Určitě byly zpracovávány posudky ohledně zeleně, protože současná legislativa neumožňuje jejich údržbu bez rozhodnutí orgánu ochrany životního prostředí. Je to právně nevyřešený stav, kdy k tomu, aby byla odstraněna překážka, je potřeba rozhodnutí tohoto orgánu, což je proces dlouhý cca půl roku. Překážkou silničního provozu je záležitost definovaná v zákoně o pozemních komunikacích, jako zeleň vyskytující se v hlavním dopravním prostoru, kde by neměla být. Policie posoudí, zda se jedná o překážku či nikoliv a dává jim výzvu. ŘSD provádí kontrolu zeleně, ale nějaké operativní zákroky v současné době nejsou možné, ani prořezat se to nesmí bez souhlasu příslušného orgánu. Pokud chcete skácet zeleň, potřebujete rozhodnutí orgánu ochrany životního prostředí, k tomu potřebujete dendrologický průzkum, udělá se šetření, vydá se rozhodnutí a pak je vydáno povolení ke kácení, obvykle v době vegetačního klidu. Tento postup lze obejít jedině se sankcí, za nedovolené kácení u právnické osoby je to až jeden milion korun. I za cenu, že hrozí, že strom může spadnout. Pokud by bylo stanoveno, že dřeviny bezprostředně ohrožují provoz, musí se udělat ambulantní opatření, třeba uzavřít část vozovky. Dendrologický průzkum o bezprostředním ohrožení nikdy nemluví, ten určuje jen potenciál toho nebezpečí. V případě zásahu cizí moci to nemohou ovlivnit. Pokud byl znalecký posudek, tak se zjistí, na kterém pozemku strom je, provede se

objednávku. K předloženému posudku ■■■■■ uvedl, že jej zadával on přes ŘSD na základě toho, že stromy byly ve špatném zdravotním stavu. Už neví, od koho se to dozvěděl. Byl seznámen s jeho obsahem, projednal to s ■■■■■ s tím, že až bude finanční krytí, tak by realizovali jejich odstranění. Takových míst bylo v rámci Libereckého kraje hodně, tyto věci pak řešilo vedení. Pokud by bylo v posudku uvedeno, že musí dojít k bezodkladnému pokácení dřevin, tak by se pokusili ty stromy odstranit. Když jde o větší rozsah, tak se musí žádat příslušný úřad o povolení. Nebylo možné obejít takové povolení, čekalo se na finanční prostředky. K dotazu, zda by tak jednali i v případě bezprostředního spadnutí stromu, uvedl, že se tam chystala rekonstrukce sinice, tak byl za ■■■■■ že se to udělá v rámci stavby, s čímž on souhlasil. Rekonstrukce proběhla v letech 2015 – 2016 a při ní nedošlo k odstranění dřevin, ■■■■■ byl nemocný, když to s ním pak projednal, slíbil mu, že nejvíce poškozené stromy odstraní. K dotazu na kontrolu uvedl, že jej upozorňoval, ale do doby, než odešel do důchodu, tak k tomu nedošlo. Komunikace probíhala ústně. Ohledně povolení skácení se to posuzovalo podle stupně poškození v posudku. V tomto konkrétním posudku byl stupeň poškození nejhorší, proto i z finančních důvodů požádal ■■■■■ o jejich odstranění v průběhu rekonstrukce. S ■■■■■ objížděli celý úsek, on tam pak sám zajel a stromy posuzoval. Zadání tedy bylo, aby posoudil všechny stromy v tom daném úseku. Pokud byl posudek zpracován v roce 2013, pak byl standardní postup, že se s jeho závěry pracovalo v horizontu dalších let, a to důvodu finančních možností. Posudků ohledně havarijního stavu měli asi 5 – 6, přišly všechny najednou. Podklady dával ■■■■■ O posudku od ■■■■■ nevěděl, bavili se o tom v rámci celého kraje, jinak nic. Pro něj bylo výsledkem jedno vyhotovení znaleckého posudku, o dalším neví.

6. **Znalec** ■■■■■ uvedl, že zadavatelem posudku bylo ŘSD, osobně jednal s ■■■■■ který jej požádal, že stromy v té lokalitě nejsou v pořádku. Jednalo se o vzrostlé dřeviny se zaměřením na rizikové stromy; cílem většiny posudků je vyhledání problematických dřevin, aby objednatel mohl sjednat nápravu. Stromy nebyly předem označeny, to záleží na znalci, aby úsek zkontroloval. Pro zhotovení posudku měl k dispozici pouze objednávku, tak využil mapové podklady dostupné na webu a stromy lokalizoval pomocí GPS. Pak měl k dispozici dendrologické pomůcky a osobně každý strom měřil. Vyhodnocoval jejich perspektivu, zdravotní stav a provozní bezpečnostní stav. Při odstraňování stromů jsou dvě možnosti, buď požádat orgán ochrany přírody o povolení ke kácení a čekat, zda je povolení vydáno či nikoliv. Pokud se zjistí, že stav stromu je závažný a aktuální, tak zákon umožňuje pokácet strom neprodleně a nečekat na rozhodnutí úřadu. Doslova je to v závěru posudku, bylo to vypíchnuto červeně, že tyto dřeviny jsou označeny za havarijní. Touto formulací se snažil zadavatel sdělit, že na takové komunikaci s přítomností těchto stromů není možné zajistit bezpečný provoz, každý, kdo tam projížděl, byl ohrožen pádem havarijního stromu. K druhému posudku měl k dispozici meteorologické údaje, byť nebyly pořízeny přímo z této lokality, a šlo tam tehdy o silný vítr, pokud by tam stál zdravý a nepoškozený strom, tak by k jeho pádu nedošlo. Na ostatních stromech stejného vzrůstu nedošlo k žádnému poškození. Z toho se dá usuzovat, že ten vítr na pád stromu možná měl vliv, byl pomyslnou poslední instancí. Mohlo k tomu dojít i za bezvětří. Strom se nacházel minimálně tři roky v suchém stavu a nikdo přesně neřekne, jaký den to spadne, ale jednou k tomu dojít muselo. Ten strom neměl na tom stanovišti zůstat. V roce 2017 byl požádán o další posudek policií kvůli smrtelné nehodě. Měl k dispozici fotografie a na místě ještě byly části stromu a pařez, který byl napadený dřevokaznými houbami. Na Googlu bylo vidět při opakovaném focení, že ten strom je prokazatelně suchý, jeho stav se nezlepšoval, takže závěry obou posudků jsou takové, že strom se nacházel v havarijním stavu, o to více v roce 2017. V roce 2013 byl strom navržen pro nevyhovující zdravotní stav ke skácení, jiný zákrok nebyl možný. Hodnocení, které provedl v roce 2013, nebylo nijak složité, strom byl suchý a bylo to na první pohled patrné. Z fyziologického pohledu nemohlo dojít k tomu, že by strom regeneroval, byl mrtvý a docházelo k postupnému rozkladu dřeva. Z osobní znalosti ví, že to místo bylo vykáceno až po té nehodě. Všechny ty suché a havarijní stromy už tam nejsou, došlo k tomu ale 8 - 9 let od posudku. Od ■■■■■ mu bylo cestou vymezeno a ukázáno, o které stromy se jedná, neměřili

8. Za souhlasu stran byly čteny úřední záznamy o podání vysvětlení. ■■■■■ byl ■■■■■ úseku na Správě Liberec od roku 2012. Do jejich kompetence spadá i starost o stromy a keře na silnicích I. třídy, přičemž se rozlišuje umístění stromů na stavbě silnice a na silničních pozemcích ve správě ŘSD. ■■■■■ byl jeho ■■■■■ na funkci ■■■■■. Pokud je v posudku uvedeno, že jej zadával ■■■■■ tak by to mělo vyplývat z objednávky. Objednávku podepisuje ■■■■■ a svědek o tom posudku věděl, ale vzhledem k množství věcí, kterými se musel zabývat, tak na to zapomněl. Posudek zadali ■■■■■ pro konkrétní úsek silnice, později také firmě ■■■■■ s.r.o. pro evidenci silničního stromoví pro celý kraj, a to asi v roce 2016. Z posudku a evidenčních sdělení firmy ■■■■■ se dozvěděli, že strom není na jejich pozemku, ale to jejich zaměření bylo zřejmě nepřesné, protože následným zadáním a geodetickým měřením zjistili, že strom je na jejich pozemku. Z výstupu zjistili, že je najednou potřebné pokácet 1 462 stromů v celém kraji. Věděl o tom, že ■■■■■ předával posudek ■■■■■ nebyl přímo u toho, a to v době, kdy se rozbíhala oprava a výstavba silnice ■■■■■ – ■■■■■. Sám už potom se o posudek ani o výsledky nezajímal, protože na to neměl čas. On byl stejně tak jako ■■■■■ a ten to měl na starosti, ale nezřká se odpovědnosti, protože to bylo i v jeho kompetenci, ale nijak ho jako ■■■■■ nekontroloval. Pokud jsou označeny či vytipovány stromy ke kácení, musí požádat o povolení k jejich kácení příslušný orgán životního prostředí, kterými jsou městské a obecní úřady, což trvá nějakou dobu. Orgán inspekce životního prostředí neuznává institut toho, že pokud by se kácely stromy ihned bez příslušného povolení, a to i přesto, že se jednalo o havarijní stav stromu, tak by mohli dostat i vysokou pokutu, což ví od kolegů z jiných krajů, že se tak již stalo.
9. ■■■■■ pracoval jako ■■■■■ úseku ■■■■■ od září 2016 po ■■■■■. Jeho hlavní náplní práce je vedení výstavby nových komunikací, případně spolupráce s provozním úsekem při zajišťování větších akcí typu rekonstrukce komunikací. Přestože spolupracují s provozním úsekem, tak se mu do ruky nedostal posudek na kácení stromů z roku 2013, dozvěděl se o něm až po této nehodě, jelikož si ■■■■■ dělal hodně věcí sám. Neví, jestli si ŘSD značí stromy, které jsou v jeho majetku, existuje nějaký program na kácení. Když na něj přešla agenda po kolegovi, tak agendu procházel a žádný posudek nenašel. Nevzpomíná si, že by se taková záležitost projednávala na poradě vedení. Kácení stromů spadá na úsek provozní, pokud potřebuje jeho úsek v rámci výstavby kácet stromy, tak se to připravuje v rámci projektové dokumentace. Při opravě silnice v úseku ■■■■■ – ■■■■■ došlo k opravě a pokládce asfaltových povrchů, při tom došlo ke kácení jen náletových dřevin v okolí propustků. Pro běžné kácení má provozní úsek peníze v rámci údržby komunikací samostatně, pokud je potřeba větší částka, tak se to projedná na poradě. Pokud oni na věci nemají peníze, tak žádají generální ředitelství.
10. ■■■■■ uvedl, že pracoval jako ■■■■■ u společnosti Europe Trade Ostrava. Toho dne řídil dodávku ■■■■■ bylo to auto pro jeho zaměstnavatele, technicky bylo v pořádku. Ve voze jel sám a byl řádně připoután. Byl silný vítr, nepršelo ani nesněžilo, viditelnost byla dobrá. Jel z kopce asi 60 km/h a viděl padající strom asi 200 metrů před sebou zprava doleva. V protisměru jelo nákladní vozidlo ■■■■■ a bylo mu jasné, že ten strom spadne přes celou vozovku, proto začal prudce brzdit a rozsvítil výstražná světla. ■■■■■ stále jela, je si jistý, že její řidič ten strom neviděl, měl ho mimo zorný úhel. Strom spadl přímo na přední část kabiny, přelomil se a střechu kabiny sklopil směrem dolů k zadní části vozidla. ■■■■■ pokračovala směrem k němu, přitom se stáčela do jeho jízdního pruhu. On si najel co nejvíce vpravo, levou boční a zadní částí však ■■■■■ narazila do něj bočně. Náráz nebyl silný a nijak extrémně jej neposunul. Zastavil na krajnici a viděl, že ■■■■■ pokračovala v jízdě, vyjela mimo vozovku a narazila do stromu mimo vozovku. Střecha kabiny byla přes řidiče, ten nejevil známky života, tak běžel na silnici, aby zastavil další vozidla a zavolal pomoc. Jemu nebylo způsobeno žádné zranění ani škoda, na vozidle, které řídil, byla rozpárána v levé části spodní část skříně, což pak řešil jeho zaměstnavatel.

organizačního řádu, uspořádá v rámci vlastních nastavených priorit jakkoliv. Za tím účelem byl vyslechnut [REDAKCE] [REDAKCE] coby [REDAKCE] správy Libereckého kraje, který potvrdil, že v době jeho působení byly zpracovávány posudky na zeleň a považuje za právně nevyřešený stav, kdy je potřeba rozhodnutí orgánu životního prostředí k tomu, aby došlo k odstranění překážky, což se však nezakládá na pravdě. Správně citoval, že je zapotřebí kontrola přilehlé zeleně, k tomu slouží dendrologický průzkum a požádá se o vydání rozhodnutí příslušného úřadu o povolení kácení. Lze tento postup obejít, tedy pokácet dřevinu bez souhlasu, avšak se sankcí, dále uvedl, že pokud by hrozilo, že dřeviny bezprostředně ohrožují provoz, musí se udělat ambulantní řešení, například uzavřít část vozovky, měl však také uvést, že nejvhodnějším řešením by bylo právě uzavření vozovky za účelem neprodleného skácení nebezpečné dřeviny. Nelze souhlasit s jeho tvrzením, že dendrologický průzkum o bezprostředním ohrožení nehovoří, jen určuje potenciál nebezpečí a že nebezpečí, popsané v posudku, je neopravňuje ke kácení stromu. Z výslechu obou znalců byl zjištěn opak. [REDAKCE] [REDAKCE] do svého posudku z roku 2103 uvedl, že stav stromu je závažný a aktuální, což umožňuje strom pokácet neprodleně a bez svolení úřadu, když v závěru svého posudku označil dřeviny za havarijní a touto formulací sdělil zadavateli, že na takové komunikaci s přítomností těchto stromů není možné zajistit bezpečný provoz, což vyplývá z logiky věci. Co se týče druhého posudku, pak sice vycházel i z meteorologických údajů, že v době pádu stromu zde byl silný vítr a zdravý a nepoškozený strom by nespádl, k jeho pádu by však mohlo dojít i za bezvětří, když se strom nacházel minimálně tři roky v suchém stavu a nebylo přesně možné určit, kdy k jeho pádu dojde. Tedy již na základě jeho posouzení z roku 2013 byl strom navržen ke skácení s vyloučením jakéhokoliv jiného postupu v rámci zachování bezpečnosti. V roce 2017 byl požádán o další posudek ze strany policie, kde dospěl ke stejnému závěru, strom se nacházel o to více v havarijním stavu. Označil jej za stav neprodleně, tedy mu nestojí v cestě zákon o ochraně přírody. Stejně tak [REDAKCE] [REDAKCE] uvedl, že strom byl označen za neperspektivní, měl silně narušený stav a i on je označil za strom rizikový, doporučený ke skácení s okamžitou naléhavostí s nebezpečím s prodlení. Tedy z hlediska bezprostředního ohrožení skutečně není podstatné, zda se strom nacházel na pozemku ve vlastnictví ŘSD, či nikoli. Potvrdil dále organizaci uvnitř jeho úseku, správu zeleně měli na starosti technici a vedoucí provozního oddělení, oddělení výstavby a silniční technik.

14. Posudky [REDAKCE] [REDAKCE] na úrovni [REDAKCE] neřešil, dendrologický průzkum za řádově desítky tisíc korun byl pro ně velmi málo významný, což je nepřijatelná verze možností organizace celé struktury obžalované a měly být nastaveny mnohem účinnější a efektivnější mechanismy. K jeho možností coby [REDAKCE] se vyjádřil tak, že na Správě Liberec pracuje 26 lidí a není v jeho silách kontrolovat úkony jednotlivých vedoucích, jejich činnost kontroloval jen podle výstupů, a to většinou ústních, což je tristní zjištění. Co se týče vyhotovení posudku v roce 2015, na základě dalších listin v podobě rozhodnutí o kolaudaci, tehdy byla připravována rekonstrukce této komunikace, tedy měli zpracovaný znalecký posudek v rámci dendrologického průzkumu, měli povědomost o nebezpečí z prodlení v případě neodstranění suchého stromu a měli zároveň možnost jej odstranit v průběhu plánované uzavírky komunikace, a to neučinili. Že byl organizační řád dodržován, jak tvrdí svědek, a mělo to odpovídat i závěrům vnitřního auditu, ještě neznamená, že bylo dodržováno vše, co je obsahem tohoto interního normativního aktu, čímž si v podstatě odporuje, pokud předtím uváděl, že kontroly všech výstupů vedoucích nedělala, neboť to nebylo v jeho silách a také z toho vyznívá, že audit nebyl zaměřen na údržbu vegetace a její dodržování a realizaci, když již od roku 2013 byl Správě Libereckého kraje znám výsledek znaleckého posouzení [REDAKCE] [REDAKCE] stejně tak jako závěry znalce [REDAKCE] [REDAKCE] ze společnosti [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE].
15. Tím, kdo fyzicky prováděl kontrolu silnic I. třídy v této lokalitě, byl silniční [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] který také při výslechu uvedl, že jeho úkolem bylo odstraňování závad, včetně odstraňování dřevin, s tím také souviselo zadávání znaleckých posudků. Obhlídky udělala externí firma, která prováděla fyzickou prohlídku komunikace, obžalovaná pak provedla objednávku na posudek.

18. Podstatným tedy byl pro posouzení této věci znalecký posudek č. [REDAKCE] od [REDAKCE] ze dne 17. 6. 2013, který vyhotovil na základě objednávky obžalované pro posouzení zdravotního stavu stromů včetně návrhu sanačních opatření. U topolů kanadských uvádí, že stromy jsou ve špatném zdravotním stavu, mnoho jich je suchých a je navržena plošná asanace, rovněž tak lípa srdčitá. Zvýraznil vysoké riziko zasažení objektů a osob v případě selhání stromu na frekventovanou komunikaci. V příložené tabulce je předmětný topol červeně zvýrazněn s tím, že je téměř suchý, s naléhavostí neprodleně odstranit, tedy pokácet. Pod bodem 2 uzavřel, že červeně zvýrazněné dřeviny na levé i pravé straně komunikace jsou vzhledem k havarijnímu stavu dřeviny určené ke kácení a bezpečnost a plynulost silničního provozu na hodnoceném úseku je zásadně ohrožena. Rovněž navrhl opatření, s odkazem na inventarizační tabulku, tedy provést asanaci havarijních jedinců v nejbližší možné době a nečekat na konec vegetace, čímž vyvrací vyjádření některých svědků, že byt' bylo třeba stromy pokácet, museli čekat na období vegetačního klidu. Jak vyplývá z provedeného dokazování, nebylo podle vyjádření právního odboru Krajského úřadu potřeba čekat na období vegetačního klidu, kdy se jinak obvykle provádí průřez stromů či jejich kácení, bylo možno tak učinit neprodleně, a až poté je spravit o výsledku.
19. [REDAKCE] při svém výslechu uvedl, že toho dne byl vítr, dle připojené zprávy Českého hydrometeorologického ústavu byla toho dne na nejbližší stanici Česká Lípa naměřena maximální rychlost větru 16,6 m/s, což odpovídá 7. stupni Beaufortovy stupnice – prudký vítr. Jak však znalec dodal, tento vítr zřejmě byl poslední instancí, na zdravý a nepoškozený strom by neměl vliv, avšak k pádu stromu by došlo a mohlo dojít kdykoliv, nelze se tedy odvolávat na zásah vyšší moci, když tristní zdravotní stav předmětného stromu a nejen tohoto, rekapituloval ve svém posudku z roku 2013. [REDAKCE] rovněž trval na výstupu z jím podaného znaleckého posudku ze dne 10. 8. 2016, respektive dodaného jeho společností, s níž měla obžalovaná smlouvu o provedení pasportizace zeleně, který byl rovněž zhotoven na objednávku od obžalované. Nebylo třeba provádět geodetické zaměření, měli k dispozici výpis z katastru nemovitostí a postupovali podle zákona o pozemních komunikacích. Doslovně vysvětlil uváděné pojmy. V případě předmětného stromu se jednalo o vzrostlého jedince, strom byl označen za neperspektivní s výrazným vitálním ústupem bez možnosti revitalizace. Celkový stav byl na stupni č. 5, rizikový strom určený k odstranění s naléhavostí okamžitě, pro nebezpečí z prodlení. Rovněž osvětlil, proč pro něj nebylo podstatné, na čím pozemku se strom nachází, protože jsou zde zájmy správce podle zákona o pozemních komunikacích, a pokud je obžalovaná správcem této komunikace, pak je zapotřebí řešit dřeviny na území stavby, tedy na komunikaci a přilehlé silniční vegetaci.
20. Na základě čteného znaleckého posudku z odvětví soudního lékařství a toxikologie bylo bezpečně konstatováno, že při zevní prohlídce a pitvě zemřelého byla zjištěna devastující poranění hlavy, trupu a zde uložených orgánů, tedy mnohočetná poranění kostry a orgánů, jež nebyla slučitelná se životem a jeho smrt je v příčinné souvislosti se zraněními, jež utrpěl při dopravní nehodě. S tím koresponduje i protokol o dopravní nehodě s připojeným plánkem a fotodokumentací, tedy kde k dopravní nehodě došlo a s jakými následky. Plně korespondující je i výpověď svědka [REDAKCE] který potvrdil, že viděl při jízdě z kopce, jak padá strom na komunikaci, a to přímo na projíždějící vozidlo, řízené poškozeným [REDAKCE] který jej však v tu chvíli vidět nemohl. Pádem stromu na kabinu nákladního vozidla poškozeného [REDAKCE] došlo k jeho okamžitému usmrcení, a vozidlo se nekontrolovaně pohybovalo dále po komunikaci, poté i přes opatření ze strany svědka [REDAKCE] tedy i při intenzivním brzdění a njetí na krajnici, došlo k jejich bočnímu střetu, přesto vozidlo poškozeného pokračovalo setrvačností dále, až vyjelo mimo vozovku a narazilo do stromu. Poškozený nebyl pod vlivem psychotropních či omamných látek, ani nebyla zjištěna žádná jiná zdravotní indispozice. Jeho zranění a smrt tak byly způsobeny pádem stromu na vozovku a na přední část nákladního vozidla, které v té době řídil.

padání stromů nebo jejich částí, o čemž rozhodne silniční správní úřad. Zvláštním předpisem je pak zákon o ochraně přírody a krajiny.

24. K možnostem řešení kácení dřevin se dostatečně vyjádřilo právní oddělení Krajského úřadu Libereckého kraje ve zprávě ze dne 4. 3. 2020. Povolení ke kácení dřevin vydává obecní úřad příslušné obce podle zákona o ochraně přírody a krajiny a toto může vydat jen po dohodě se silničním správním úřadem. Definuje zde také pojem silniční vegetace, kdy cituje § 15 zákona o pozemních komunikacích. Úřadu není známo, že by správní řízení o povolení kácení dřevin bylo vedeno, ani silniční správní úřad nevydával návrh na kácení dřevin. Rovněž je zde upozornění na důležitý fakt, který připomínali oba znalci, že povolení ke kácení dřevin není potřeba, je-li jejich stavem zřejmě a bezprostředně ohrožen život a zdraví, nebo hrozí-li škoda značného rozsahu. Ten, kdo provede za těchto mimořádných, avšak splněných podmínek, kácení, je oznámí orgánu ochrany přírody do 15 dnů. Stvrdili, že správu a údržbu silnice I/9 v Libereckém kraji vykonává obžalovaná. Tím byla vyvrácena část výpovědi ■■■■■ ■■■■■ že vždy je zapotřebí rozhodnutí příslušného orgánu veřejné moci i za cenu, že hrozí pád stromu. Podstatnější zřejmě pro zaměstnance bylo, že by v případě odlišných zjištění mohl správní orgán vydat rozhodnutí o uložení finanční sankce, což je však pro posouzení této věci naprosto bezpředmětné, pokud obžalovaná prostřednictvím svých vedoucích pracovníků, kteří jsou k výkonu své práce určení, věděla o hrozbě pádu několika stromů a nic pro jejich odstranění neučinila, tedy ani nebyla podána žádost o povolení kácení, ani nedošlo k okamžitému pokácení bez svolení, s dodatečným oznámením.
25. Obžalovaná přes opakované výzvy soudu nedodala projektovou dokumentaci ke stavbě rekonstrukce úseku ■■■■■ – ■■■■■ ■■■■■ a to zejména k řešení vegetace okolo komunikace, aby případně na svou obhajobu mohla uvést, zda tehdejší jim známé posouzení havarijního stavu stromu se odrazilo v podávání žádostí na příslušný orgán ochrany přírody či jiný správní orgán. Dokazování i tak bylo učiněno zadost dodáním vyjádření a případných rozhodnutí dotčených správních orgánů za součinnosti státního zastupitelství.
26. Obžalovaná předložila smlouvu o poskytování služeb se společnostmi Silnice LK a.s., Eurovia CS a.s. a AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o. o údržbě travních porostů a ostatní vegetace na silnicích I. třídy na území Libereckého kraje, a to v období od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2018. Smlouvu za ŘSD podepsal ■■■■■ správy Libereckého kraje ■■■■■ ■■■■■ I z této smlouvy vyplývá, že údržba silniční vegetace bude prováděna na písemnou výzvu oprávněné osoby objednatele k provedení služby, kdy bude vždy určen konkrétní dílčí termín plnění. V příloze 4 se uvádí specifikace předmětu smlouvy, pod bodem 3. to je řez a průklest stromů a kácení stromů. Neuvádí se zde však, na základě jakých konkrétních informací a podkladů, tedy například dendrologického měření či znaleckých posudků nebo odborných vyjádření, má poskytovatel pracovat a dílčí úkoly splnit. Pokud by byl těmto společnostem předložen znalecký posudek ■■■■■ ■■■■■ jistě by z jeho zpracování a vyhodnocení byl adekvátní výstup těchto společností, což se však nestalo.
27. Jak vyplývá z výsledků jednotlivých ■■■■■ ■■■■■ či ostatních pracovníků obžalované, v podstatě jsou zde zaměstnání většinou ■■■■■ ■■■■■ pracovníci, jak uvedl tehdejší ■■■■■ správy Libereckého kraje, pouze 26 lidí, kteří sice konali porady, ale z výpovědí všech aktérů jasně vyplývá, že podstatné pro ně bylo řešení opravy stávajících a výstavby nových komunikací, nikoli zhodnocení znaleckých posudků, k jejichž zhotovení sami dávali popud, ať již přes ■■■■■ ■■■■■ který hodnotil daný úsek, či přes společnost ■■■■■ ■■■■■ u které žádali posouzení celého kraje. Z výsledku těchto svědků bylo potvrzeno, že by zadán znalecký posudek zaměstnancem obžalované a s jeho obsahem byli seznámeni nebo měli být seznámeni příslušní ■■■■■ ■■■■■ pracovníci, avšak nekonali, tak jak měli, tedy neprovedli včasná opatření. Na základě výpovědí, hodnocených jednotlivě i v jejich souhrnu, nebylo možno přesněji konkretizovat případně fyzickou osobu, které by mohla být přičtena trestněprávní odpovědnost. Dne 21. 5. 2020 bylo vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání nejen proti obžalované, ale i proti ■■■■■ ■■■■■ jako zaměstnanci na pozici

vykáceno v daném období stromů, je naprosto irrelevantní. Jak bylo uvedeno shora, obžalovaná je příspěvkovou organizací s celonárodní působností, jež se musí v rámci své činnosti řídit obecně závaznými právními předpisy, kam patří zejména zákon o pozemních komunikacích a zákon o ochraně přírody. Dále uvedl, že v rámci obžalované jsou zavedeny normativní akty a s nimi spojené auditní kontroly, které předcházely vzniku nežádoucích jevů a trestné činnosti, toto tvrzení však nebylo do doby vydání rozhodnutí nijak doloženo, byť na to obhajoba na počátku řízení před soudem poukazovala, nijak však své původní tvrzení nedoložila a v průběhu řízení byl zjištěn opak. Jedná se o tzv. compliance program, tedy že právnická osoba jedná v souladu s pravidly, a je tu možnost vyvinutí se, pokud by měla a použila účinné nástroje k minimalizaci rizika a jednala s péčí řádného hospodáře. Je nutné splnit tyto body: 1. přiměřenost, 2. monitorování a přezkoumávání, 3. jednání top managementu, 4. vyhodnocení rizik, 5. due diligence, 6. komunikace. Jak bylo hodnoceno shora, a vyplývá to i z jejich organizačního řádu, tyto nástroje jsou obžalované známy, avšak nebyly řádně využity. Obžalovaná nemůže spoléhat na množství a úroveň vegetace kolem spravovaných komunikací s lakonickým tvrzením, že jich je mnoho, jestliže byla zřízena, mimo jiné, za účelem jejich údržby a měla k tomu využít efektivnější řešení, aby bylo průběžně odstraňováno nebezpečí z případného pádu stromů na komunikaci. Byť management konal porady, byly věcné, nijak nebyly ovlivněny získanými znaleckými posudky a jednotlivé osoby ve [REDAKCE] postavení buď nekonaly, nebo s tím nebyly dostatečně obeznámeny. S tím je úzce spojeno, že tak dostatečně nevyhodnotili rizika a spoléhali, že se tak nestane. Jestli bylo z jejich strany nastíněno, že probíhaly pravidelné vnitřní audity, pak není znám jejich výstup v této konkrétní oblasti, tedy opět je zřejmé, že byla celá struktura obžalované nečinná a nedostatečně používala tyto nástroje ke zmírnění rizik či případné trestné činnosti. Protože nebyl napříč celou hierarchií obžalované nastavený řádný systém kontroly a auditů, pak nelze hodnotit provedené dokazování v její prospěch a využít možnosti vyvinutí se.

31. Za takto provedeného dokazování bylo najisto zjištěno, že obžalovaná coby právnická osoba prostřednictvím [REDAKCE] pracovníků a zaměstnanců nejednala v souladu s jednotlivými ustanoveními zákona o pozemních komunikacích ani podle zákona o ochraně přírody a krajiny a v důsledku zanedbání svých zákonných povinností, tedy v údržbě vegetace podél komunikace, jež spočívala v kontrole, údržbě a pokácení předmětného topolu, což nebylo prokazatelné v době, kdy byl vyhotoven první i druhý znalecký posudek na zdravotní stav stromu, nebyla provedena náprava v podobě náležité údržby a neučinili tak nezbytná opatření, aby zamezili nebo odvrátili následky, čímž zapříčinili vědomou nedbalostí, že došlo k samovolnému pádu stromu topolu kanadského na silnici I. třídy na vozidlo, které řídil poškozený [REDAKCE] který nemohl zabránit střetu, a došlo tak k pádu stromu na přední část vozidla, a ten způsobil devastující poranění s následnou okamžitou smrtí, čímž byla naplněna skutková podstata přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odstavec 1 trestního zákoníku.
32. Co se týče druhu a výměry trestu, v tomto případě se jedná o specifický případ spáchání nedbalostního trestného činu, jakým je přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odstavec 1 trestního zákoníku, za který může být obžalovaný potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti. Podle § 7 zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim se trestnými činy pro účely tohoto zákona rozumí zločiny nebo přečiny uvedené v trestním zákoníku, s výjimkou taxativně uvedených trestných činů v tomto paragrafu, tedy trestní odpovědnost je plně dána. Podle § 15 lze uložit vymezený okruh devíti druhů trestů. Jelikož se jedná o nedbalostní trestnou činnost, soud posuzoval věc analogicky jako v případě fyzické osoby, přičemž podstatným kritériem je fakt, že se jedná o příspěvkovou organizaci s mohutným rozpočtem, čítajícím stovky miliard korun ročně. Polehčující okolností je skutečnost, že ji lze posuzovat pro účely trestního řízení jako dosavadně bezúhonnou osobu. Je tedy třeba ukládat adekvátní trest, aniž by byl příliš represivní, či likvidační. Soud tedy přihlédl k obžalované coby celostátně působící organizaci, jež naprosto rezignovala na ochranu účastníků silničního provozu, což má plně ve své kompetenci, a také k jejím majetkovým poměrům. Zároveň si je soud vědom

nenasvědčovalo tomu, že by byl zdravotně nějak omezen, což vyplynulo jednak z výpovědi poškozené [REDAKCE] ale také ze znaleckého posudku z odvětví soudního lékařství. Dopad této události je také z výpovědi poškozené zřejmý, neboť se psychicky zhroutila, musela vyhledat odbornou lékařskou pomoc a v podstatě dosud není se ztrátou manžela psychicky vyrovnaná. S tím úzce souvisí i pasáž její výpovědi, když uvedla, že od té doby, tedy po dobu 5 let, ji nikdo nekontaktoval ani se neomluvil, neví tedy, kdo je viník a zároveň není smířena s tím, že si obžalovaná ani neuvědomuje, co jí bylo způsobeno, což také bylo patná z jejich postoje v rámci celého trestního řízení, včetně řízení před soudem.

35. Co se týče majetkových poměrů obžalované, pak tato coby příspěvková organizace spadající pod ministerstvo dopravy a spojů má rozpočet v řádu několika stovek miliard korun ročně, tyto poměry by bylo možno moderovat, aby přiznaná náhrada škody nebyla likvidační, což v jejím případě rozhodně nehrozí. Při posouzení všech kritérií, na základě nichž lze určit výši nemajetkové újmy za duševní útrapy, které byly v tomto případě plně prokázány, přičemž na straně obžalované nebylo zjištěno nic, co by zapříčinilo možnost snížení nároku poškozené, pak byl nárok na nemajetkovou újmu v požadované výši 1 500 000 Kč zcela přiznán. Stejným způsobem bylo postupováno ohledně nároku na nemajetkovou újmu u [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] poškozeného [REDAKCE] jež se připojila již v první fázi trestního řízení. Byla jejich jediným dítětem, panovaly mezi nimi silné vazby a smrtí otce se jí změnil život, musí pomáhat matce, snaží se jí být oporou. Rovněž dceři poškozeného [REDAKCE] se nikdo neomluvil, ani ji nijak nekontaktoval. Ohledně [REDAKCE] zemřelého nebyly vzneseny žádné námitky, co se týče jejich vztahu, nebyla tedy ve věci vyslechnuta, její přihláška byla podána v písemné formě. Při zohlednění všech přecházejících kritérií má soud za to, že i její nárok na nemajetkovou újmu je podaný řádně a včas, proto jí byl bez výhrad přiznán v plné výši.
36. K poslednímu nároku v podobě nákladů na výživné ve výši 7 800 Kč měsíčně od 1. 5. 2018 do 31. 10. 2029 je nutné uvést, že zmocněnec poškozené argumentoval ustanovením § 2966 občanského zákoníku, dle kterého hradí škůdce při usmrcení peněžitým důchodem náklady na výživu pozůstalým, kterým zemřelý ke dni smrti poskytoval výživu. Je pravdou, že poškozená [REDAKCE] a poškozený [REDAKCE] byli manželé, měli tedy ze zákona vzájemnou vyživovací povinnost. Soud přihlédl k její výpovědi, že měli před smrtí manžela úspory ve výši 200 000 – 300 000 Kč, měli také ve společném jmění manželů nemovitost bez závazků, zároveň jí je nápomocna její [REDAKCE] jež vlastní polovinu dané nemovitosti. Lze aprobovat pouhou pravděpodobnost, že by poškozený [REDAKCE] mohl být ekonomicky aktivní do důchodového věku, tedy do roku 2029, přičemž by zřejmě stále byl schopen provozovat živnost, avšak nejedná se v případě poškozené [REDAKCE] o osobu, jež by byla na něm finančně závislá či zcela odkázána na jeho výživu. Rovněž nelze odhlédnout od faktu, že poškozená [REDAKCE] pobírá na základě rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 4. 5. 2017 vdovský důchod, jenž jí byl na základě oznámení úmrtí manžela přiznán, a to ve výši 7 485 Kč. Za tohoto stavu soud seznal, že požadovaná výše peněžitého důchodu po dobu domnělé aktivity poškozeného [REDAKCE] není nárokem, který by byl tak dostatečně doložen, že by byl v rámci adhezního řízení oprávněným, proto s ním byla poškozená [REDAKCE] odkázána na případné řízení ve věcech občanskoprávních.

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 25. 1. 2023 v senátě složeném z předsedy Mgr. Romana Buchala a soudců Mgr. Gabriely Pudilové a Mgr. Františka Boštíka, v trestní věci obžalované právnické osoby: **Ředitelství silnic a dálnic ČR, IČ 65993390 o odvoláních obžalované a poškozené** [redacted] proti rozsudku Okresního soudu v České Lípě ze dne 25.2.2022, č. j. 33 T 66/2018-907,

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. d/, f/ tr. řádu se napadený rozsudek zrušuje v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 tr. řádu se rozhoduje tak, že

obžalovaná **Ředitelství silnic a dálnic ČR, IČ: 659 93 390**, se sídlem Praha 4 - Nusle, Na Pankráci 546/56,

je vinna, že

jako právnická osoba jednájící nezjištěnou osobou ve vedoucím postavení vykonávající řídicí a kontrolní činnost a nezjištěným zaměstnancem uvedenými v § 8 odstavec 1 písmeno b), d) zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, v době od 1. 12. 2016 do 2. 3. 2017 v rozporu s § 9 odstavec 3 a § 15 odstavec 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, nesplnila svou povinnost dbát o náležitou údržbu a péči o listnatý strom topol kanadský (*Populus x canadensis*) číslo 9827 (číslo štítku 2524), nacházející se na pozemku p.č. [redacted] v obci [redacted] katastrální území [redacted] ve vlastnictví České republiky s právem hospodařit Ředitelství silnic a dálnic ČR, přičemž měla být provedena vhodná a přiměřená opatření vedoucí k pokácení uvedeného stromu, a současně nezbytnost neprodleně jej pokácet z důvodu silně narušeného zdravotního stavu stromu, která byla obviněné právnické osobě známa nejméně v době od 17. 6. 2013 ze znaleckého posudku č. [redacted] znalce z oboru ochrana přírody, a následně také od 10. 8. 2016 ze znaleckého posudku společnosti [redacted] a v důsledku zanedbání těchto povinností nebyla nezjištěným zaměstnancem právnické osoby

Shodu s prvopísem potvrzuje Martina Andraši.

a odsuzuje se

podle § 143 odst. 1 tr. zákoníku, za použití § 18 odst. 1 zák. č. 418/2011 Sb., § 68 odst. 1 tr. zákoníku a § 18 odst. 2 zákona č. 418/2011 Sb., k peněžitému trestu ve výměře 200 denních sazeb po 50 000 Kč, celkem 1 000 000 Kč (jeden milion korun českých).

Podle § 23 zákona č. 418/2011 Sb. se obžalované ukládá trest uveřejnění rozsudku v plném znění výroku o vině a trestu ve dvou celostátních denících, s uvedením názvu právnické osoby a jejího sídla, přičemž údaje umožňující identifikaci fyzické osoby, která je odlišná od obžalované právnické osoby, uvedené ve výroku rozsudku a v jeho odůvodnění, musí být před uveřejněním anonymizovány, a to ve lhůtě do 2 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu se obžalované ukládá povinnost nahradit škodu poškozené Europe Trade, s.r.o., IČ 01390961, se sídlem 28. října 186/30, Ostrava – Moravská Ostrava, ve výši 206 345 Kč.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu se obžalované ukládá povinnost nahradit škodu poškozené [redacted] narozené [redacted], bytem [redacted] ve výši 54 367 Kč.

Podle § 228 odst. 1 tr. řádu se obžalované ukládá povinnost nahradit nemajetkovou újmu poškozené [redacted] narozené [redacted] bytem [redacted] ve výši 800 000 Kč a poškozené [redacted] narozené [redacted] bytem [redacted] ve výši 560 000 Kč.

Podle § 229 odst. 2 tr. řádu se poškozená [redacted] narozená [redacted] a poškozená [redacted] narozená [redacted] odkazují se zbytkem svých nároků na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle § 256 tr. řádu se odvolání poškozené [redacted] zamítá.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uznal obžalovanou vinnou z toho, že obviněná právnická osoba Ředitelství silnic a dálnic ČR, IČ: 659 93 390, se sídlem Praha 4 - Nusle, Na Pankráci 546/56, jednající nezjištěným zaměstnancem uvedeným v § 8 odstavec 1 písmeno d) zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů, v době od 1. 12. 2016 do 2. 3. 2017 v rozporu s § 9 odstavec 3 a § 15 odstavec 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, nesplnila svou povinnost dbát o náležitou údržbu a péči o listnatý strom topol kanadský (*Populus x canadensis*) číslo 9827 (číslo štítku 2524), nacházející se na pozemku p.č. [redacted] v obci [redacted] katastrální území [redacted] ve vlastnictví České republiky s právem hospodařit Ředitelství silnic a dálnic ČR, přičemž měla být provedena vhodná a přiměřená opatření vedoucí k pokácení uvedeného stromu, a současně nezbytnost neprodleně jej pokácet z důvodu silně narušeného zdravotního stavu stromu, která byla obviněné právnické osobě známa nejméně v době od 17. 6. 2013 ze znaleckého posudku č. [redacted], znalce z oboru ochrana přírody, a následně také od 10. 8. 2016 ze znaleckého posudku společnosti [redacted], a v důsledku zanedbání těchto povinností nebyla nezjištěným zaměstnancem právnické osoby provedena opatření

obžalované právnické osoby, uvedené ve výroku rozsudku a v jeho odůvodnění, musí být před uveřejněním anonymizovány, a to ve lhůtě do 2 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí.

3. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu byla obžalované uložena povinnost nahradit škodu poškozené Europe Trade, s.r.o., IČ 01390961, ve výši 206 345 Kč a poškozené [REDAKCE] narozené [REDAKCE] nahradit materiální škodu ve výši 54 367 Kč. Dále okresní soud uložil obžalované podle § 228 odst. 1 tr. řádu nahradit nemajetkovou újmu poškozené [REDAKCE] narozené [REDAKCE] ve výši 1 500 000 Kč a poškozené [REDAKCE] narozené [REDAKCE] ve výši 1 000 000 Kč. Podle § 229 odstavec 2 trestního řádu byla poškozená [REDAKCE] narozená [REDAKCE] odkázána se zbytkem svého nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.
4. Proti uvedenému rozsudku podala do všech jeho výroků odvolání jednak obžalovaná, a jednak poškozená [REDAKCE] jejíž odvolání směřovalo proti výroku o náhradě nemajetkové újmy, jímž byla tato poškozená odkázána se zbytkem svého nároku na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.
5. Obžalovaná právnická osoba ve svém odvolání vyjádřila nesouhlas se závěry okresního soudu, kdy napadený rozsudek podle jejího názoru vykazuje řadu vad. V daném případě se jedná o specifickou situaci předvídanou § 8 odst. 3 č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (dále příp. jen TOPO), kdy je vyvozena trestní odpovědnost pouze právnické osoby, neboť se dle názoru obžaloby i soudu I. stupně nepodařilo zjistit konkrétní fyzickou osobu, která měla jednat způsobem uvedeným v § 8 odst. 1, 2 TOPO. Trestní odpovědnost právnických osob je založena na přičitatelnosti trestného činu spáchaného osobou fyzickou osobě právnické. Právnická osoba je považována za umělý konstrukt, který nemůže projevat svou vůli přímo, její vůli za ni projevují osoby fyzické. V případě jednání trestněprávního za ni zaviněně jednájí osoby uvedené v § 8 odst. 1 písm. a) až d) TOPO za splnění podmínek § 8 odst. 1 a 2 TOPO. Smyslem § 8 odst. 3 TOPO je relativní osamostatnění trestní odpovědnosti právnické osoby v případě, že existuje určitý okruh fyzických osob, z nichž provedeným dokazováním není možné určit konkrétní osobu, jež se trestného činu dopustila. I bez zjištění konkrétní fyzické osoby však musejí existovat důvody, které by jinak dostatečně odůvodňovaly závěr, že skutek spáchala a bylo by proti ní zahájeno trestní stíhání. K použití tohoto institutu je proto třeba přistupovat velmi obezřetně, s vědomím, že skutečně musí podle zjištění orgánů činných v trestním řízení existovat fyzická osoba, která svým zaviněným jednáním naplnila znaky skutkové podstaty některého trestného činu. Aplikační meze tohoto ustanovení stanovil i Nejvyšší soud, když uvedl, že rozhodná skutková zjištění musí i v tomto případě poskytovat dostatečný podklad ke spolehlivému závěru, že určitá fyzická osoba, byť neznámá či neztotožněná, spáchala protiprávní čin v zájmu právnické osoby nebo v rámci její činnosti, počínala si tak v některém postavení vyžadovaném § 8 odst. 1 písm. a), b) c) nebo d) TOPO a vzhledem k tomu lze přičítat spáchání trestného činu právnické osobě ve smyslu § 8 odst. 2 TOPO. Z výše uvedeného lze uzavřít, že v případě, kdy se soud uchýlí k aplikaci § 8 odst. 3 TOPO, musí mít postaveno na jisto, že: 1/fyzická osoba, jejíž jednání se právnické osobě přičítá, skutečně existuje, pouze ji nelze ztotožnit, 2/ fyzická osoba spadá pod konkrétní kategorii § 8 odst. 1 písm. a)-d), 3/fyzická osoba svým jednáním naplnila všechny obligatorní znaky skutkové podstaty trestného činu. Soud I. stupně dokázal určit kompletní výčet osob, u nichž přicházelo do úvahy vyvození jejich trestní odpovědnosti, a potažmo trestní

nedbalostního zavinění. Zavinění právnické osoby je pak zásadně odvozováno od zavinění fyzické osoby, která při spáchání trestného činu jednala ve smyslu § 8 odst. 1 TOPO. Vzhledem k absenci hned prvního kritéria je zjevné, že napadený rozsudek bude jen těžko popisovat, jak by neexistující osoba jednala zaviněně. Okresní soud se s touto komplikací vypořádal tak, že dovedl jakýsi subjektivní vztah vědomí obžalované, přičemž závěry okresního soudu odporují dikci § 8 odst. 1 TOPO. Právnická osoba sama nejedná, jedná prostřednictvím jiných osob, otázka jejího vědomí či nevědomí je nepatřičná, tu je třeba směřovat vůči osobě, která měla za obžalovanou jednat ve smyslu § 8 odst. 1 TOPO. Subjektivní stránkou osob fyzických se okresní soud v napadeném rozsudku až na jedinou poznámku nezabývá (bod 31 na str. 16). Žádní anonymní vedoucí pracovníci a zaměstnanci, kteří neučinili nezbytná opatření a zapříčinili pád stromu vědomou nedbalostí neexistují, všechny osoby jsou okresnímu soudu známy a ten jejich trestní odpovědnost nedovodil. I pokud by bylo prokázáno, že se některá fyzická osoba skutečně dopustila trestného činu usmrcení z nedbalosti podle § 143 TrZ, nelze toto jednání obžalované podle jejího názoru přičítat ve smyslu § 8 odst. 2 písm. b) a odst. 5 TOPO. Spravedlivě požadovat lze v daném případě od obžalované ta opatření, která vyplývají ze zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, a příslušné vyhlášky Ministerstva dopravy č. 104/1997 Sb. Odvolatelka v odvolání poukazuje na to, že vynaložila veškeré úsilí, které po ní lze spravedlivě požadovat, aby spáchání protiprávního činu zabránila. Předložila svou organizační strukturu 2012-2017, výroční zprávy, smlouvy o údržbě silniční vegetace a skal z let 2012-2017, faktury za kácení dřevin a další přidružené materiály (založeno do spisu na CD č. I. 724) prokazující, že měla nastavené potřebné mechanismy a o silniční vegetaci náležitě pečovala. Okresní soud do spisu opatřil ve vytištěné formě pouze přílohu č. 1 k organizačnímu řádu č. 1/2016, z této listiny však bližší informace k organizaci Správy Liberec a jejich zaměstnanců nevyplývají. Není tak zřejmé, zda ostatní listinné důkazy obsažené na CD na č. I. 724 soud I. stupně neprovedl vůbec, nebo je provedl jako listinné důkazy založené na jiných místech spisového materiálu a v napadeném rozsudku je „pouze“ nijak nevyhodnotil. Stupně tak postupoval selektivně v neprospěch obžalované, tedy v rozporu se zásadou § 2 odst. 6 tr. řádu a rozhodovací praxí Ústavního soudu. Obžalovaná doložila rovněž organizační řád účinný v době stíhaného skutku, z organizačního řádu vyplývá i vydávání vnitřních normativních a informativních aktů (část 7 Vnitřní akty) a pravidelný interní audit a kontrola (čl. 47 Odbor interního auditu a kontroly). Důkazy, které obžalovaná v průběhu řízení poskytla, a rovněž výslechy svědků [redacted] tak nasvědčují tomu, že obžalovaná provedla všechna opatření, která měla provést, a i ta opatření, která po ní bylo možno spravedlivě požadovat. I v případě, kdy by existovala neztotožněná osoba, která svým jednáním naplnila všechny obligatorní znaky skutkové podstaty trestného činu usmrcení z nedbalosti podle § 143 TrZ, jednalo by se o exces a nebylo by možné její jednání obžalované přičítat ve smyslu § 8 odst. 2 TOPO. Obžalovaná se rovněž domnívá, že úvahy soudu I. stupně o výši náhrady nemajetkové újmy neodpovídají kritériím vyplývajícím z příslušné judikatury Nejvyššího soudu, kdy konkrétně obžalovaná citovala a odkazovala na rozhodnutí sp. zn. 4 Tdo 1402/2015 a 25 Cdo 894/2018. Okresní soud toliko odkázal na ustanovení občanského zákoníku a podání poškozených a jejich nároky v tomto ohledu uznal v plné výši. Neuvádí důvody, proč došlo k tak razantnímu zvýšení oproti rozpětí stanovenému Nejvyšším soudem ve výše uvedené judikatuře (trojnásobek horní hranice u manželky, resp. dvojnásobek u dcery poškozeného). Rozhodnutí soudu I. stupně stran výše přiznaného nároku za nemajetkovou újmu je v tomto ohledu nepřezkoumatelné. Obžalovaná navrhovala, aby odvolací soud v souladu s § 258 odst. 1 písm. a), b) a d) tr. řádu napadený rozsudek zrušil a podle § 259 odst. 1 tr. řádu vrátil věc okresnímu soudu.

10. Podle ustálené judikatury platí, že je třeba rozlišovat mezi pojmy „skutek“ a „popis skutku“. Skutek je to, co se ve vnějším světě objektivně stalo, naproti tomu popis skutku je slovní formou, jímž prostřednictvím se skutek odráží ve vyjadřovacích projevech lidské komunikace. Pro rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení je významný samotný skutek, a nikoliv jeho popis, protože trestní stíhání se vede ohledně skutku, a nikoliv ohledně popisu skutku (*usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2010, sp. zn. 8 Tdo 179/2010*). Totožnost skutku v trestním řízení zachována, je-li zachována alespoň totožnost jednání nebo totožnost následku (*rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. 1. 1979, sp. zn. 5 Tz 2/79*). Totožnost skutku současně neznamená, že mezi skutkem uvedeným ve sdělení obvinění či v návrhu obžaloby a skutkem uvedeným v rozhodnutí soudu musí být plná shoda. Totožnost skutku je dána při zachování totožnosti jednání a následků, ale rovněž v případě zachování totožnosti jednání nebo jen totožnosti následku nebo při částečném zachování totožnosti jednání a následku (*rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 2. 1995, sp. zn. Tzn 12/94*). S ohledem na tento výklad je pak zjevné, že okresní soud s ohledem na popis skutku ve skutkové větě rozhodoval s ohledem na popis jednání i popis vzniklého následku o totožném skutku, pro který bylo zahájeno trestní stíhání i podána obžaloba.
11. Odvolací soud nemá výhrady ani k rozsahu dokazování před okresním soudem, kdy tento odpovídá ust. § 2 odst. 5 tr. řádu. Rovněž v odůvodnění rozsudku rozvedené úvahy okresního soudu v dostatečném rozsahu odůvodňují jeho skutková zjištění formulovaná ve skutkové větě napadeného rozsudku. Pokud obžalovaná zcela neurčitě, bez poukazu na konkrétní důkaz, uváděla, že není patrné, zda okresní soud provedl důkazy na CD založeném na č.l. 724, pak krajský soud nezjistil, že by okresní soud prováděl důkazy selektivně v neprospěch obžalované, když obžalovaná navíc konkrétní návrhy na doplnění dokazování v rámci posledního hlavního líčení dne 25.2.2022 nevznášela (srov. protokolaci na č.l. 902). Krajský soud nadto může konstatovat, že uvedené CD obsahuje důkazy, které jsou duplicitně založeny ve spise a které byly okresním soudem i řádně provedeny (namátkou např. organizační řád na č.l. 283 a 839, smlouva na č.l. 341, smlouva na č.l. 568, listiny týkající se kácení stromů, výroční zpráva za rok 2016 na č.l. 806, či listiny týkající se pracovního poměru [redacted] na č.l. 542 a násl.).
12. Pokud jde o věcný přezkum odvolání obžalované právnické osoby, pak v daném případě není pochyb o tom, že dne 2.3.2017 na silnici I. třídy č. 9 v km 56,925 došlo k pádu stromu – topol kanadský č. 9827 (číslo štítku 2524) na vozidlo [redacted] řízené poškozeným [redacted] jedoucím po předmětné silnici, přičemž v důsledku pádu stromu na vozidlo, které poté vyjelo do protisměru, bočně se střetlo s protijedoucím vozidlem [redacted] sjelo do levého silničního příkopu a narazilo do dalších topolů, utrpěl [redacted] poranění specifikovaná ve skutkové větě napadeného rozsudku, kterým na místě nehody podlehl. Tyto skutečnosti, jež nebyly podaným odvoláním nijak sporovány, jsou prokazovány jak obsahem úředního záznamu o podání vysvětlení [redacted] (č.l. 143) coby přímého účastníka dopravní nehody, protokolem o dopravní nehodě, vč. fotodokumentace a plánu (č.l. 157), znaleckým posudkem [redacted] a [redacted] ohledně pitvy poškozeného, objektivizujícího povahu a rozsah zranění poškozeného. S ohledem na tyto důkazy (zejména popis průběhu dopravní nehody jejím přímým účastníkem) a s přihlédnutím k závěrům znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví toxikologie (č.l. 52), který vyloučil v krvi zemřelého přítomnost etylalkoholu či toxikologicky významných látek a jejich metabolitů, lze konstatovat, že výlučnou příčinou

hodnocení předmětného stromu proběhlo dne 10.8.2016, přičemž uvedený strom - topol kanadský č. 9827 (č. štítku 2524) byl hodnocen jako silně narušený, s výrazně zhoršenou stabilitou (provozní bezpečností), jako rizikový strom s rozsáhlou infekcí kmene a podezřením na infekci kořenů, z větší části odumřelý s doporučením na okamžitou realizaci kácení a upozorněním na nebezpečí z prodlení.

15. Z úředního záznamu o podání vysvětlení [redacted] (č.l. 99) je pak patrné, že v jeho kompetenci, jako [redacted] úseku byla péče o silniční vegetaci na silnicích I. třídy, přičemž tento svědek nepopřel, že by nebyl ze strany svého podřízeného [redacted] seznámen se znaleckým posudkem [redacted]. Z obsahu jeho vysvětlení pak plyne, že svědek měl povědomí rovněž o posouzení stromů vypracovaném v roce 2016 ze strany společnosti [redacted] z něhož vyplynul podnět k pokácení celkem 1 462 stromů.
16. Okresní soud dle názoru krajského soudu učinil správné skutkové zjištění v tom směru, že předmětný strom se nacházel na pozemku p.č. [redacted] v k.ú. [redacted] k němuž právo hospodaření dle údajů v katastru nemovitostí má obžalovaná společnost. Byť závěr znaleckého posudku znalce [redacted] (č.l. 408 a 427) uvádí, že s ohledem na absenci dostatečného provázání původní geodetické dokumentace nelze s přesností odpovídající KK3 jednoznačně určit hranici pozemků p.č. [redacted] a ani to, zda se předmětný strom se nacházel na pozemku p. č. [redacted] či sousedním pozemku p. č. [redacted] pak s ohledem na odborné vyjádření na č.l. 96 korespondující vyjádření znalce [redacted] o zaměření středu pařezu do aktuálně platné katastrální mapy na pozemek p.č. [redacted] (viz č.l. 410), dospěl krajský soud ke shodnému závěru jako soud okresní, tedy že předmětný strom se nacházel právě na pozemku p.č. [redacted] v k.ú. [redacted]. Lze současně doplnit, že citovanému odbornému vyjádření koresponduje rovněž obsah úředního záznamu o podání vysvětlení [redacted] který uvedl, že geodetickým zaměřením, byť realizovaným až po předmětné nehodě, bylo zjištěno to, že strom se nacházel na pozemku ŘSD. Bez ohledu na uvedené pak krajský soud musí rovněž přisvědčit relevanci úvah okresního soudu koncipovaných v odst. 23 jeho rozsudku v tom směru, že předmětný strom, nacházející se dle protokolu o dopravní nehodě (č.l. 157) ve vzdálenosti pouhých 5 m od okraje krajnice vozovky, se nacházel v silničním ochranném pásmu (§ 30 odst. 2 zák. č. 13/1997 Sb.), kam vlastník či správce komunikace I. třídy má právo vstupovat mj. za účelem údržby či odstraňování překážek omezujících silniční provoz (§ 34 cit. zák.).
17. S ohledem na obsah shora citovaných důkazů lze tedy jednoznačně konstatovat, že od poloviny roku 2013 zaměstnanci provozního úseku obžalované společnosti – nejméně sv. [redacted] (jako [redacted] úseku) věděli o havarijním stavu předmětného stromu s tím, že tento strom jako rizikový má být neprodleně pokácen. Rovněž pak krajský soud musí zdůraznit, že pokud obžalovaná, jednající ředitelem správy Liberec [redacted] dne 1.9.2015 za částku 857 848,86 Kč zadala vypracování inventarizace stromů pro účel posouzení stavu stromů u silnic I. třídy v Libereckém kraji, tj. duplicitně i pro posouzení stavu stromů v rozsahu již dříve vypracovaném [redacted] kdy k jednáním ve věcech [redacted] byl osobou oprávněnou právě [redacted] pak znovu nejméně od 10.8.2016, kdy došlo k opětovnému a v podstatě shodnému posouzení předmětného stromu, měla obžalovaná znovu povědomost o bezpečnostním riziku, které v důsledku pádu stromu hrozí. Není přitom pochyb, že do doby samovolného pádu stromu předmětný strom pokácen, v rozporu s oběma dendrologickými posouzeními (míněno jak posouzením [redacted] z roku 2013, tak společností [redacted] z roku 2016), nebyl

obhajoby v tom směru, že pokud pracovní poměr [REDAKCE] a [REDAKCE] skončil již v létě 2016, pak jednání těchto osob právě pro absenci trestnosti před účinností zák. 183/2016 Sb. obžalované právnické osobě nelze přičítat tak, jak má na mysli ust. § 8 odst. 1, 2 TOPO, a to s přihlédnutím k dikci ust. § 7 TOPO ve znění účinném do 1.12.2016. Na druhou stranu je však nutno zdůraznit, že od roku 2012 až do pádu předmětného stromu a úmrtí poškozeného [REDAKCE] tzn. i za doby účinnosti zák. č. 183/2016 Sb., u obžalované právnické osoby trval kontinuálně pracovní poměr [REDAKCE] úseku ŘSD Správy Liberec, který o havarijním stavu předmětného stromu s ohledem na obsah znaleckého posudku [REDAKCE] měl povědomí nejméně od roku 2013. I pokud by krajský soud akceptoval argumentaci obžalované právnické osoby a jejich zaměstnanců v tom směru, že odpovědnost za odstranění stromu na sebe atrahoval [REDAKCE] úseku výstavby – [REDAKCE] v souvislosti s rekonstrukcí silnice I/9, vzhledem k čemuž se [REDAKCE] o předmětnou záležitost nestaral, je nutno zdůraznit, že dle vyjádření vedoucího odboru dopravy Krajského úřadu pro Liberecký kraj (KÚLK) ze dne 16.12.2020 (č.l. 629 spisu) byla rekonstrukce silnice [REDAKCE] provedena již v průběhu roku 2015, přičemž součástí stavebního řízení nebylo povolení ke kácení vzrostlých stromů a práce byly provedeny pouze na silničním pozemku (k definici silničního pozemku srov. § 11 zák. 13/1997 Sb.), do trvalého užívání byla stavba uvedena na základě kolaudačního rozhodnutí z 13.12.2017. Jinými slovy, pokud rekonstrukce silnice dle vyjádření citovaného správního orgánu, byla fyzicky realizována již v roce 2015, pak zaměstnancům provozního úseku Správy Liberec v rámci ŘSD (tj. v té době [REDAKCE] muselo být známo, že při rekonstrukci silnice I/9 nebyla provedena sanace vzrostlých stromů, jejichž neodkladné odstranění požadoval již v roce 2013 posudek [REDAKCE]

22. Krom toho, jak krajský soud shora uvedl, v rámci obžalované právnické osoby nejméně [REDAKCE] úseku [REDAKCE] měl od 10.8.2016, tedy v době po realizaci rekonstrukčních prací silnice I/9, k dispozici další dendrologické posouzení havarijního stavu předmětného stromu od společnosti [REDAKCE], a je tak nutno dovodit, že uvedený pracovník i po tomto datu o trvajícím rizikovém stavu stromu i o tom, že strom nebyl pokácen, věděl. Pokud za popsané situace [REDAKCE] jako [REDAKCE] úseku odpovědného za realizaci údržby silnice I/9 v době, kdy již nebyly prováděny rekonstrukční práce (jejichž předmětem navíc nebyla sanace vzrostlých stromů u předmětné komunikace), věděl o špatném zdravotním stavu předmětného stromu, nutnosti jeho odstranění a bezpečnostním riziku, které hrozí v důsledku pádu stromu, a neučinil žádné opatření k nápravě tohoto stavu, ač k tomu dle popisu jeho pracovní činnosti (zahrnující rovněž řízení a kontrolu podřízených zaměstnanců) oprávněn a povinen byl, pak minimálně v důsledku jeho nečinnosti nedošlo k pokácení předmětného stromu. Na tomto místě pak krajský soud v rovině úvah může pouze spekulovat nad tím, nakolik přímo informace ze systému vypracovaného společností [REDAKCE] týkající se nejen stavu předmětného stromu, ale rovněž např. i další vegetace u silnice I/9, byly od 10.8.2016 byly známy dalšímu pracovníku [REDAKCE] úseku, v jehož kompetenci údržba předmětné silnice byla, a to [REDAKCE] byt' si krajský soud nedokáže představit to, že by [REDAKCE] jako [REDAKCE] pracovník, nastoupivší po [REDAKCE] jednak vůbec nedisponoval v rámci převzetí pracovní agendy žádnou informací týkající se špatného zdravotního stavu vegetace podél komunikace I/9 za situace, kdy touto informací obžalovaná právnická osoba disponovala nepřetržitě od roku 2013, a jednak za situace, kdy předmětnou problematiku měl přímo v popisu své pracovní činnosti. V tomto směru lze přitom poukázat na obsah výpovědi svědka [REDAKCE], který uvedl, že znalecký posudek již v roce 2013 byl zadáván ze strany ŘSD

metodicky řízen a kontrolován je zejména provozním úsekem generálního ředitelství. Pokud jde o problematiku řízení, pak v tato je upravena zejm. v § 38 a násl. OŘ, kdy při řízení v rámci obžalované společnosti se uplatňuje jednak vztah přímé nadřízenosti a podřízenosti mezi vedoucími útvarů a jejich podřízenými zaměstnanci (§ 47 odst. 2) a jednak vztah metodického řízení a kontroly charakterizovaný odbornou příslušností, a to zejm. ve vztahu útvarů generálního ředitelství k Závodům a Správám. V kontextu uvedeného organizačního předpisu, s ohledem na popis pracovní činnosti [redacted] coby [redacted] úseku a rovněž s přihlédnutím k obsahu výpovědi [redacted] Správy Liberec [redacted] je nutno konstatovat, že primárním vztahem řízení a kontroly je vztah nadřízenosti a podřízenosti, který se v rovině Správy Liberec odvíjel v rozhodné době jednak od řídicí pravomoci vedoucího provozního úseku ve vztahu k pracovníkům provozního úseku, a jednak od řídicí pravomoci ředitele Správy ve vztahu ke všem útvarům a zaměstnancům Správy. Právě ve vztahu k fungování takto popsaného řídicího a kontrolního systému je pak nutno obžalované právnické osobě vytknout jeho nedostatečné fungování, které se promítlo jednak v nečinnosti [redacted] coby vedoucího [redacted] úseku majícího na starost řízení a kontrolu podřízených pracovníků jeho úseku stran plnění obecně právních předpisů ve vztahu k zajištění řádné údržby komunikace I/9 (zahrnující logicky i eliminaci bezpečnostních rizik hrozících účastníkům silničního provozu na předmětné komunikaci), a jednak i v de facto nefunkční kontrolní činnosti ze strany ředitele Správy Liberec. V tomto směru totiž svědek [redacted] coby bývalý [redacted] Správy Liberec, v rámci své výpovědi uvedl mj. to, že kontrolu v rámci Libereckého kraje prováděl on, jako kontrolní mechanismus byly realizovány týdenní porady vedení, při nichž jednotliví vedoucí podávali referáty o tom, jak jejich práce probíhá, vyjadřovali se ke svým oddělením a k tomu, co mají v kompetenci. Z výpovědi svědka ovšem současně vyplynulo to, že kontrola byla řešena pouze na poradách, dál se výstupy neřešily, svědek si nedovedl představit konkrétně něco zkontrolovat (č.l. 875-876). Právě s ohledem na toto vyjádření je pak zřejmé, že systém kontroly v rámci Správy Liberec ŘSD v rozhodném období fungoval naprosto nedostatečně. Jestliže totiž Správa Liberec dlouhodobě disponovala dvěma dendrologickými posudky, z nichž jednoznačně vyplynulo riziko pádu stromů v blízkosti frekventované silnice I/9, požadavek na jejich okamžité odstranění a tím bezprostřední riziko vzniku škody na majetku či zdraví třetích osob, přičemž o existenci dendrologických posudků v hodnotě stovek tisíc korun nepochybně měl povědomí jak ředitel Správy Liberec (který smlouvy na jejich vyhotovení podepsal) a rovněž minimálně další řídicí pracovník – vedoucí provozního úseku, je pak pro krajský soud nepředstavitelné to, že by - při řádném výkonu kontroly plnění pracovních úkolů s ohledem na nutnost dodržování obecně závazných předpisů (mj. generální prevenční povinnosti zakotvené v ust. § 2900 NOZ či povinností plynoucích ze zák. 13/1997 Sb.) - nebyly realizovány žádné kroky, jež by účinně a bez zbytečného odkladu vedly k eliminaci akutních rizik vyplývajících ze špatného zdravotního stavu stromů podél silnic ve správě obžalované společnosti, jež bezprostředně ohrožovaly majetek a zdraví účastníků silničního provozu.

25. Krajský soud současně může doplnit, že důvod k vyvinění právnické osoby dle § 8 odst. 5 TOPO neshledává ani s ohledem na obžalovanou předloženou Smlouvu o poskytování služeb mezi ŘSD a sdružením SEA ze dne 6.8.2015 a obchodní podmínky této smlouvy (č.l. 341 a násl.), jejichž předmětem byla mj. údržba silniční vegetace u silnic I. třídy v Libereckém kraji v období od 1.1.2016 do 31.12.2018, když z uvedené smlouvy je patrné to, že údržba bude prováděna na písemnou výzvu oprávněné osoby, kterou dle čl. 9.3. smlouvy a v kontextu vyjádření uvedeného sdružení (č.l. 519) byl právě [redacted]. Z vyjádření uvedeného

užití § 67 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku a § 68 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku, když podmínky pro uložení trestu právnické osobě jsou s přihlédnutím k ust. § 1 odst. 1, 2 TOPO definovány v ust. § 18 odst. 1 TOPO (nikoliv v ust. § 67 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku) a výše denní sazby v ust. § 18 odst. 2 TOPO (nikoliv v ust. § 68 odst. 2 tr. zákoníku). I uvedené pochybení stran citace zákonných ustanovení bylo proto napraveno za užití ust. § 258 odst. 1 písm. d) tr. řádu. Pokud jde o druh a výměru uloženého trestu, pak k těmto krajský soud výhrady nemá, když konečně ani sama obžalovaná na nepřiměřenost uloženého trestu nepoukazovala. Pokud jde o počet sazeb uloženého trestu, vycházející z ust. § 68 odst. 1 tr. zákoníku, pak tento počet (uložený cca v první třetině zákonného rozpětí) zohledňuje zejména závažnost vzniklého následku trestné činnosti, kdy došlo k úmrtí poškozeného [REDAKCE]. Výhrady pak nelze mít ani k denní sazbě peněžitého trestu ve výši 50 000 Kč, když v tomto směru krajský soud ve veřejném zasedání doplnil dokazování výročními zprávami obžalované právnické osoby k otázce jejich majetkových poměrů dokumentovaných v těchto výročních zprávách, a kdy výše denní sazby není, i s ohledem na dosahovaný roční hospodářský výsledek, nepřiměřený majetkovým poměrům obžalované společnosti či pro ni likvidační. Krajský soud pak rovněž neměl výhrad proti uloženému trestu uveřejnění rozsudku dle § 23 TOPO, a to vzhledem k povaze a závažnosti projednávaného trestného činu, která významně souvisí s bezpečností provozu na nejvýznamnějších pozemních komunikacích ve správě obžalované společnosti a s oprávněnými zájmy širokého okruhu osob jako účastníků silničního provozu. Z uvedeného důvodu byl tento trest převzat do výroku rozsudku odvolacího soudu.

28. K přezkumu výroku o náhradě škody přistoupil krajský soud jak z podnětu odvolání obžalované společnosti, tak z podnětu poškozené [REDAKCE]. Ve vztahu k adheznímu nároku poškozené společnosti Europe Trade, s.r.o. nebyly konkrétní odvolací námitky obžalovanou společností vznášeny a rovněž ani ze strany krajského soudu v tomto výroku, který byl následně převzat do výroku rozsudku odvolacího soudu, nebylo shledáno žádné pochybení. Uvedená společnost se s nárokem na náhradu škody ve výši 206 345 Kč, spočívající v náhradě nákladů na opravu vozidla [REDAKCE] do adhezního řízení řádně přihlásila (č.l. 651 a duplicitně na 768 spisu). Výše nákladů vynaložených jednak v částce 150 382 Kč na opravu vozidla, k jehož poškození došlo v důsledku střetu s vozidlem řízeným poškozeným [REDAKCE] a jednak v částce 55 963 Kč na zajištění srovnatelného náhradního vozidla, byla poškozenou společností řádně doložena a odpovídá uplatněnému nároku. Není pochyb, že primární a hlavní příčinou vzniku škody přitom byl samovolný pád stromu na kabinu vozidla řízeného poškozeným [REDAKCE], které následně již bez kontroly řidiče pokračovalo v jízdě a způsobilo střet s vozidlem poškozené společnosti, kterému protijedoucí řidič [REDAKCE] nebyl již schopen zabránit.
29. Poškozená [REDAKCE] se do adhezního řízení přihlásila včas, přičemž své škodní nároky postupně modifikovala (viz č.l. 261, 333, 505). V poslední specifikaci svých škodních nároků v rámci podání ze dne 31.8.2021 (č.l. 771) uplatnila finální nárok na náhradu věcné škody ve výši 54 367 Kč, nárok na náhradu nemajetkové újmy spočívající v odškodnění duševních útrap ve výši 1 500 000 Kč a nárok na výživné ve výši 7 800 Kč měsíčně od 1.5.2018 do 31.10.2029. Okresní soud napadeným rozsudkem této poškozené přiznal nárok na náhradu věcné škody ve výši 54 367 Kč a nárok na náhradu nemajetkové újmy ve výši 1 500 000 Kč, přičemž se zbytkem nároku na náhradu škody poškozenou odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních.

32. Shodně pak krajský soud snížil takto uplatněný nárok i v případě poškozené dcery [REDACTED] [REDACTED] které okresní soud v souladu s jejím návrhem přiznal náhradu nemajetkové újmy ve výši 1 000 000 Kč. V případě této poškozené krajský soud neshledal existenci žádné výrazné okolnosti, pro kterou by měla být základní náhrada nemajetkové újmy navýšena tak výrazným způsobem, jak aplikoval okresní soud. Za popsané situace proto byla náhrada této poškozené, která je jediným dítětem zemřelého [REDACTED] přiznána ve výši 560 000 Kč, tedy ve výši korespondující základní judikaturní částce náhrady nemajetkové újmy, přičemž i tato poškozená byla se zbytkem svého nároku na náhradu nemajetkové újmy odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních.
33. Pokud jde konečně o poškozenou [REDACTED] uplatněný nárok na náhradu výživného ve formě peněžitého důchodu, proti jehož nepřiznání ze strany okresního soudu poškozená brojila svým odvoláním, pak tento nárok v obecné rovině vychází z ust. § 2966 NOZ. Podle citovaného ust. však platí, že při usmrcení hradí škůdce peněžítým důchodem náklady na výživu pozůstalým, kterým zemřelý ke dni své smrti poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu. Aplikováno na vztah poškozené a jejího manžela, je pak nutno nárok poškozené poměřovat ve světle ust. 697 odst. 1 NOZ, podle něhož mají manželé vzájemnou výživovací povinnost v rozsahu, který oběma zajišťuje stejnou hmotnou a kulturní úroveň. V rámci úvah o oprávněnosti nároku poškozené na přiznání náhrady výživného vyšel krajský soud jak z výdělkových poměrů poškozené a jejího manžela, tak i z jejich celkových majetkových poměrů, kdy poškozená se zemřelým manželem neměli žádné dluhy ani exekuce, žili ve vlastním domě, na kterém byla hypotéka již splacena (polovina domu nyní patří dceři), měli úspory ve výši 200-300 000 Kč. Poškozená uváděla ve svém výslechu, že v rozhodné době pracovala jako [REDACTED] s příjmem okolo 14 000-15 000 Kč, její stávající příjem činí nyní asi 15 000 Kč (viz čl. 790 spisu). Z daňových přiznání zemřelého [REDACTED] (čl. 336) je patrné, že zemřelý vykazoval v roce 2015 v DPFO základ daně ve výši 149 638 Kč (z toho daň z příjmů činila 22 440 Kč), v roce 2016 základ daně ve výši 271 628 Kč (z toho daň z příjmů činila 40 740 Kč) a v roce 2017 (do data jeho úmrtí) základ daně ve výši 5 599 Kč (z toho daň z příjmů činila 825 Kč). S ohledem na takto popsané výdělkové poměry poškozené a jejího manžela je pak zjevné, že jejich výdělkové poměry byly zcela srovnatelné, a nikoliv natolik rozdílné, aby samotný tento rozdíl umožňoval přijetí závěru o tom, že zemřelý byl povinen s ohledem na ust. § 697 odst. 1 NOZ povinen poškozené hradit výživné manželky, příp. že by poškozená byla na výživu ze strany zemřelého manžela odkázána. Za popsané situace proto uplatněný nárok na úhradu nákladů na výživu poškozené krajský soud důvodným neshledal, když příjmová a celková životní (majetková) úroveň poškozené a jejího manžela byla zcela srovnatelná. I v rozsahu tohoto nároku, představujícího součást celkově uplatněného nároku na náhradu nemajetkové újmy, proto byla poškozená odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních (§ 229 odst. 2 tr. řádu) a její odvolání jako nedůvodné současně zamítnuto podle § 256 tr. řádu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Proti tomuto rozhodnutí může obžalovaná a nejvyšší státní zástupce podat **dovolání**, a to do **dvou měsíců** od doručení tohoto rozhodnutí. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni a o dovolání rozhoduje Nejvyšší soud České republiky. Dovolání lze